

በግልጽ ለሚታወቅ ሲሆን

СЪ ПРИТЪРКА

РЕДАКТИРАНО ОТЪ ЖЕНИ
ЗА ГОСПОЖИ И ГОСПОЖИЦИ

Списанието излиза дважд, на 1 и 20, а при-
турката веднажд, на 10 число всяки мѣсецъ.

Директорка: ТЕОДОРА Г. НОЕВА

Абонати се записватъ направо въ дирекцията на списанието и въ всички тѣ телеграфо-пощен. станции изъ княжеството.

Писма, рожкоише и па-
ри се испраќаат: до Ди-
реkcијата на Мениска
Свѣт: улица Велишпа
13 122.

Писма исплатени не се

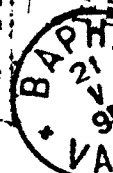
Жената въ Германия. — Писмото на Мадзини за безсмертието. — По женското въстание. — Двъ кщюпници. — Славянски жени. — Смърторийки. — Конкуренци. — Книги и списания. — Извѣстие. — Обявление.

Жената въ Германия получава грижливо възпитание. Тя, като дѣте, расте и се развива въсрѣдъ семейството подъ будното нагледване на достатъчно развитата си майка. Първитѣ уроци, които ѝ се даватъ отъ майката, съдържатъ въ хубави, наивни и вразумителни стихове длѣжноститѣ ѝ къмъ Бога, родителитѣ, роднинитѣ, приятелитѣ, сиромаситѣ и къмъ всички въобще хора. Тя се научава да бѣде послушна, скромна, благоприлична и чиста и да не занемарява никакъ нуждитѣ и за тѣлесното ѝ развитие дѣтински упражнения. На опредѣлената отъ закона възраст тя е длѣжна да ходи въ училище, за всѣко неоправдано отсъствуване, отъ което се наказватъ родителитѣ съ парична глоба. Въ училището, дѣто е длѣжна да ходи до четирнайсе-годишната си възраст, тя се учи да пише, да чете, да пѣе, да брон, изучава историята на отечеството си, по-главнитѣ изъ всеобщата история събития, географията, християнската етика, та неусѣтно си забогатѣва ума съ много и разни полезни за въ практическѣя животъ познания.

Слѣдъ свършѣна на туй си училищно учение, едни отъ тѣхъ по пѣманіе пужднитѣ за по нататѣшно усъвършенствуване срѣдства, оставатъ въ къщи, а по-заможнитѣ продължаватъ си учението и въ по-голѣми учебни заведения, дѣто изучаватъ чужди езици, музика и въобще си увеличаватъ знанията. Колкото се касае за домакинството, и богатитѣ, и бѣднитѣ германки получаватъ еднакво грижливо възпитание. Твърдѣ е мжно, да не кажемъ невъзможно, да се намѣри въ Германия мома, която да не познава коренно домакинството въ тѣсния смисълъ на думата. Танцътъ, музиката и знанието на чужди езици никакъ не въспрѣпятствуватъ на германската мома да влиза въ готвачницата, за да готви или пере. Къмъ който общественъ класъ и да принадлежи тя, каквото възпитание и да е получила, счита се като недостатъчно възпитава, ако не е изучила добръ домакинството.

Когато прѣди нѣколко години Мюнхенскій университетъ празнувалъ тристагодишнината отъ учредяването си, случихъ се и азъ въ Мюнхенъ. Нѣкои роднини на семейството, при което живѣехъ, бѣхж дошли отъ Франкфуртъ по случая на празника и за да видѣтъ дъщеря си, която се учела въ Мюнхенското боярско училище. Тая мома бѣше твърдѣ грижливо възпитана; имаше много познания, знаеше добръ, както раз-

21-9-21 Начальник Т. П.

биратъ това Германцитѣ, музиката и говорѣше лесно и правилно, освѣнъ матерния си, още и французския, английския и италианския езици. Азъ се смаяхъ за тия познания на момата, за което и изявихъ очудванието си на господаря; но тоя господицъ хладно ми отговори: «работата не е тъй, както Ви ъж мислите; тѣзи мома има голѣми недостатѣци». Азъ помислихъ, че тя трѣбвало да има нѣкакви си скрити недостатѣци, та намѣрихъ за добръ да замълчж; но господарьтъ прибави: «страшенъ навѣрно ти се види тоя ми отговоръ, но той е истински, защото тая мома не знае още домакинството, което ще изучи сега въ къщи». Тоя отговоръ на искрениия Германецъ, исказанъ съ такова убѣждение, произведе ми силно впечатление, което ниеога нѣма да ми се заличи отъ паметта.

Въ единъ германски градъ, дѣто прѣживѣхъ нѣколко мѣсеца, често виждахъ, прѣзъ единъ нискъ прозорецъ, мома, на която наивността, пѣломждрието и музиката лесно привличахъ любопитството на минувача, който можеше да различи въ дѣното на стаята една малка, но хубава библиотека. Единъ день излѣзохъ на разходка съ нѣкой германецъ до едно недалечно селце, отдѣто се послѣ връщахме по една пътека въ града. Това било въ врѣмето, когато растжтъ картофитѣ, та нивята бѣхж пълни съ хора. Минавахме покрай една нпва и видѣхме, коя мислите? Оная мома, облѣчена въ увѣхтѣли дрѣхи, че бере картофи. Азъ тутакси си изявихъ очудванието, но приятельтъ ми твърдѣ просто ми отговори, че това е нѣщо обикновено, че и неговата сестра можела твърдѣ добръ да бере картофи. (Слѣдва).

Писмото на Мадзини за безсмъртието.

Изъ XIV томъ отъ съчиненията на графъ Л. Н. Толстой.

Това писмо за прѣвъ пѣтъ бѣше напечатано въ английския журналъ «Labor Prophet». Русскій му прѣводъ се напечата въ една отъ книгитѣ на списанието «Недѣля», придружено съ писмо отъ графъ Л. Н. Толстой до редактора на казаното списание:

«Испращамъ ви това прѣкрасно писмо на Мадзини за безсмъртието, което прѣведохъ отъ английски. Струва ми се, че то още нийдъ въ Руссия не е напечатано, и затова, мислѣмъ, ще бѣде не само интересно, но и полезно за многома читатели.»

Всѣмъ внимателна забѣлѣжка къмъ английското издание.

Слѣдующето писмо принадлежи на г-н. F. Emillson, на когото сме обязани за помѣщението му тукъ, а така сжщо и за расказа относително обстоятелствата, при които е било написано. Въ него Мадзини исказва вѣрата си въ безсмъртието, а затова не може да бѣде неинтересно. Истинската вѣра не се заключава въ догматическитѣ положения, а исраства въ сѣрдцата ни заедно съ развитието на нравствения ни опитъ и нравственитѣ ни побѣди.

Такава е била вѣрата на Мадзини и затова е могълъ да каже: «азъ не вѣрвамъ нито въ една отъ сжществующитѣ религии» и все пакъ да бѣде дѣл боко религиозенъ човѣкъ. Единъ англичанинъ, който твърдѣ добръ зналъ Мадзини, казва, че не е можилъ да намѣри нито единъ недостатѣкъ въ него: па и нѣжното участие, съ което е проникналъ това му писмо, ни дава до нѣидѣ понятие за необикновенната красота на този характеръ. А между това многома отъ тѣзи хора, които той се старалъ да спаси, гледали на него като на кървожаденъ революционеръ, цѣлъ погълнати отъ тщеславието. Така ний и до сега хвъргаме камъни въ пророцитѣ.

Веднажъ въ дома на единъ свой приятель, въ врѣме на прѣбиванието си въ Лондонъ, Мадзини срѣщналъ единъ членъ отъ радикалната партия и социалистъ отъ школата на Робертъ-Овенъ, разговорътъ му съ когото твърдѣ го заинтересувалъ.

Слѣдъ нѣколко недѣли Мадзини узнава, че човѣкътъ, който така го заинтересувалъ, намира се въ голѣма скѣрбъ: умрѣлъ единственний му синъ. Мадзини се твърдѣ трогналъ отъ това извѣстие, незабѣлѣзано излѣзълъ изъ събранието на другаритѣ си и влѣзълъ въ друга стая; слѣдъ малко се върналъ пакъ въ събранието съ едно писмо въ ръка, което молилъ да го испратѣтъ на огърчения.

Слѣдъ смъртъта на Мадзини, получивший това писмо се намиралъ въ твърдѣ стѣсни обстоятелства. Единъ богаташъ, като узналъ за туй писмо, ходилъ при него и поискалъ да го купи. А той казалъ на богаташа: «Цѣлъ да ме обиспете съ злато и тогава пакъ нѣма ви дамъ това писмо.»

Писмото на Мадзини.

«Почитаемый Господине!

«Макаръ ний се видѣхме всичко единъ пѣтъ, но въ нашето ржкопожатие се чувствоваше нѣщо сѣрдечно, което никога нѣма да забравѣмъ. Сега, когато ви е посѣтила таквасъ тѣжка скѣрбъ, азъ си вспомнихъ за това и почувствовахъ желание да ви стисна ръката и да ви кажж, че отъ все сѣрдце ви съчувствувамъ. Бѣдѣте твърди, смъртъта е сжщенно дѣло, и така трѣбва да ъж разбираме. Скѣрбѣте за тогози, когото сте изгубили, но нека скѣрбѣта ви не бѣде суха, гола и атеистична, какъто бива у тѣзи, които не виждатъ понадалечъ отъ земята. Това би било унижение, както за вашата, така и за неговата душа. Въ какво вий вѣрвате, азъ не знамъ. Азъ не вѣрвамъ нито въ една отъ сжществующитѣ религии и затова не мож да бѣдѣ под-

озрѣвъ, че слѣпо слѣдвамъ на нѣкое прѣданне или на влияніята отъ възпитанието. Но азъ въ продължение на цѣлия си животъ мислѣхъ до толкова дълбоко, до колкото бѣхъ способенъ за закона на нашия животъ. Азъ го намѣрихъ въ исторіята на челоувѣчеството и въ собственото си съзнание, и дойдохъ до това непоколебимо убѣждение, че смъртта не съществува; че бескрайний прогресъ е законъ за живота; че всѣка способностъ, всѣка мисль, всѣко стрѣмление, което е вложено въ менъ, трѣбва да има свое практическо развитие; че ний обладаваме идеи, мисли, стрѣмления, които далеко прѣвъсхождатъ (надминаватъ) възможността на нашия земенъ животъ; че самия фактъ, дѣто ги обладаваме и не можемъ прослѣди произхождението ний отъ нашитъ чувства, служи за доказателство, че тѣ прѣминаватъ въ насъ отъ областъ, която се намира отъ вѣнъ земята, и могатъ да бѣдѣтъ осмѣщенни само отъ вѣнъ пеѣжъ; че нищо не се губи тукъ на земята, освѣнъ формиъ и да мислимъ, че ний умираме, защото умира нашата форма, това е все едно да мислимъ, че работникътъ е умрѣлъ, защото съживата (инструментитъ) му сѣ се исхабили.

«Отъ тогасъ, когато тѣзи вѣра станѣ моя, вѣра, която е испитана еднакво отъ разсѣдка, сърдцето, разума и любовта, азъ се лишихъ отъ всички тѣзи (останѣ ми само една сестра), които бѣхъ скѣпи за менъ въ отечеството ми. Азъ скърбѣхъ и скърбѣхъ и сега още, но не се отчайвамъ; азъ чувствавамъ светостъта на смъртта. Азъ почувствовахъ новитъ обязанности на любовта, които изникнахъ прѣдъ мене. Азъ почувствовахъ, че никога не трѣбва да забравямъ скѣпитъ си, отъ които се лишихъ; че азъ трѣбва да бѣдѣ повѣренъ и любовенъ спрѣмо другитъ, по-дѣтеленъ при изпълнението на обязанноститъ си, заради тѣхъ и самия менъ. Азъ почувствовахъ, че тѣ бихъ страдали, ако не бихъ постѣпилъ така. Азъ почувствовахъ, че постѣпвайки така, ще ускориъ нашата срѣща и ще изпълниъ това задѣжение, което се заключава въ вѣрната, искренната земна любовь.

«Прѣдъ всѣки новъ гробъ азъ се стараяхъ да станѣ по-добъръ. Азъ бѣхъ вѣренъ на тѣзи, които си отивахъ, и затова ставахъ все по-печаленъ и по-печаленъ, когато ме оставяхъ единъ слѣдъ другъ. Но азъ бѣхъ увѣренъ, че моята любовь не е само просто осѣщанне, а високо, свето дѣло, че тя е пѣлка на цвѣтето, обѣщанне и обязательство за туй, че то ще се расцвѣти нѣкъдѣ на друго мѣсто, така също както всѣко цвѣте, имайки коренитъ си, въ земята. расцвѣтява се на вѣрха си (надъ земята).

«Желалъ бихъ, щото същото чувство да бѣде и у васъ. Азъ не могъ да бѣдѣ увѣренъ, че ще го пробудиъ въ васъ, ако го нѣмате, макаръ благородното прѣданне и на най-могѣщественнитъ души (хора), жившитъ на земята сѣ го провъзгласявали също така, както и азъ. Но нека опитванието ми да го искажъ сега на васъ служи, поне, доказател-

ство на това, че никога не съмъ забравялъ нашата срѣща и че дълбоко съчувствовамъ на васъ и вашата жена за загубата и скърбта ви.

Искренно вашъ

Іосифъ Мадзини.»

Прѣв. П. Т-ва.

По женското възпитание.

Прѣвела

Неселка С. Кършовска.

Не веднажъ бѣхъ удивлена отъ противоположността на извѣстни възпитания и отъ резултатитъ, зависящи отъ тѣхъ. «Кажь ми кого посѣщавашъ, за да ти кажь кой си ти», казва една поговорка. «Такава майка, такава дѣщеря», утвърждава друга една — Извѣстно е, че първоначалното възпитание е това, на което коренитъ сѣ най-дълбоки, това което остава, тѣй да се каже, запечатано въ нашия мозъкъ.

Двѣ интимни приятелки, двѣ млади дѣвойки се оженили, въ единъ и същия день, за двама братия. Това сродство въсхити приятелкитъ Сецилия и Луиза, които законнимъ образомъ станѣхъ сестри, както тѣ вече бѣхъ свързани отъ по-напрѣдъ, чрезъ симпатитъ си.

И тѣй, при всичко голѣмата любовь и обичъ, които тѣ питахъ взаимно, тѣзи двѣ млади дѣвойки бѣхъ получили едно възпитание съвършено различно.

Сецилия бѣше дѣщеря на единъ чиновникъ отъ едно Министерство, на една майка, икономка и благоразумна: животътъ цѣлъ въ икономия и работа се резюмираше въ този справедливъ максимумъ: «Никога не губи времето».

Луиза, дѣщеря на единъ адвокатъ и на една майка, повечето разсѣйница отъ колкото икономка, бѣше възпитана въ една срѣда, понѣкога люкційозна, понѣкога въ нужда, винаги прѣпълнена съ удовольствия и разсиплѣй всичко на четири страни, това що Англичанитъ, хора практични наричатъ паритъ: *еръме*!

Тѣзи двѣ жени еднакво красиви, образовани и добри, имахъ домакинства съвършено различни. Тѣхнитъ мъже работливи, внимателни, заслужахъ всичката тѣхна грижа и всичката тѣхна любовь.

Сецилия, научена никога да не стои съ сгърнати ръцѣ, не мислѣше освѣнъ за дѣцата и любезния си съпругъ. Тя възпитаваше дѣцата си, да се боѣтъ отъ Всемогѣщия Богъ и да обичатъ работата; безъ да ги глѣзи, безъ да отстапва на капризнитъ нѣмъ щення. Тя приготвяше синовеъ си да станѣтъ добри граждани, а дѣщеритъ си — добри и честни жени.

Неиния мъжъ бѣше крайно благодаренъ отъ срѣдата, между която се намираше, обкрѣженъ съ вкусни и прѣкрасни женски издѣлия. Той бѣше

гордъ да доведе приятелитѣ си въ гости у дома си, защото обѣдътъ е винаги добъръ, масата прѣкрасно сложена, приятенъ приборъ и за всичко това разсходитѣ не бѣхъ голѣми, благодарение на Сецилината опытностъ. Не можемъ си въобрази, до каква степенъ мѣжеть, най-добритѣ, сѣ гордѣливи, нито пъкъ влиянието, което жената би могла да окаже, върху сѣществуванието имъ. когато тя знае по благороденъ начинъ да имъ вдѣхне въодушевление къмъ хубавото и прѣкрасното.

Луиза, имѣюща добра воля, искаше да посѣдѣва своята приятелка, да слуша съвѣтитѣ ѝ; но нейното първоначално възпитание не ѝ благопринятуваше:

- 1) да става рано;
- 2) да управлява добръ образованието на дѣцата си;
- 3) да нагледва кухнята си.

Най-послѣ да шие и да се занимава въ дома си. Луиза бѣше пишкава, ставаше късно, четѣше въ леглото си, никога не бѣше. нито облѣчена, нито счесана за часа, въ който тѣ закусвахъ; на възлизаніе стаята ѝ не бѣше очистена и наредена и по-неже слугитѣ сѣ малко като дѣцата, тѣ трѣбѣва да се нагледватъ, домакинството бѣше занемарено; закуската отвратителна. Луиза губѣше винаги своето врѣме въ визити или расходи, и когато тя се завръщаше въ кѣщи, прѣкрасно облѣчена, не ѝ бѣше, ни приятно, ни възможно да отиде въ кухнята; тя прѣдпочиташе да отиде да посрѣшне мѣжа си, когато причакваше при министерството, дѣто неговитѣ колеги не пропускахъ случаи отъ да отидѣтъ при нея и да ѝ прѣдставятъ своитѣ благопожелания.

Прѣзъ това врѣме Луизинитѣ дѣца, изоставени на произвола, карахъ се вмѣсто да гледатъ работата си; когато Луиза, обаяна отъ спомѣна за бабаинитѣ комплименти, що ѝ се оказахъ, хвърля се въ обятията на съпруга си, дѣцата плачехъ, слугинята не бѣше приготвила трапезата, обѣдътъ не бѣше готовъ. Луизинитѣ съпругъ се разгнѣвяваше, а по нѣкога до толкова, щото отиваше да обѣдва въ ресторана. Луиза тогава, расѣлакана и съ сълзи на очи, притичаше се съ дѣцата си при Сецилия.

Тя намѣри кѣщата ѝ въ редъ и веселие, дѣто окусвахъ едно ѣстие, приготвено отъ най-голѣмата ѝ щерка, момиченце на около 12 години, и тази послѣдната, цѣла въсхитена отъ успѣха си, съ гордостъ благодареше прѣдъ лицето мадрата си майка, на която тя дължеше всичкия си талантъ.

Вѣтрѣшната уредба биеше въ Луизинитѣ очи. Това бѣ тѣжъкъ ударъ на сърдцето ѝ, и тя безъ да се обвини, като сама авторъ на това зло, проклиняше сѣдбата, която, нито бѣ въ състояние да ѝ помогне, нито пъкъ бѣ виновна.

Знаете ли, какъ свършихъ тѣзи двѣ домакинства, ръководими отъ двѣ жени, свършено различно възпитани?

Сецилининъ съпругъ, почитанъ отъ всички, благодаренъ отъ себе си, жена си и другитѣ хора,

постигна едно високо и добро положение. Синоветѣ му постапили, единий въ Политехниката, а другий въ Университета. Дѣщеритѣ му станѣли примѣрни домакини. Тѣ бихъ били много повече търсени за тѣхнитѣ добри качества, отъ колкото за тѣхната малка зестра.

Луизининъ съпругъ, потърсенъ отъ живота, страдающъ, опечаленъ, несправедливъ, търсѣше развлѣчение и утѣха извънъ дома си. Работата му не се почувствува и положението му ни най-малко не се подобри. Луизинитѣ синове пропадѣхъ на испититѣ: единий постапи въ военна служба отъ тѣга; другий заминуа за Америка. Дѣщеритѣ кокетки и суетни, като майка си, се вече бѣлсватъ, червясватъ и обличатъ въ голѣмъ южно французски тоалетъ; тѣ се надѣватъ да намѣрятъ милионеръ съпругъ въ казиното и Champs Elysées..... Що се отнася частно до менъ, азъ се много страхувамъ, че тѣ ще останатъ за винаги дѣвизи!

Ето, прочее, плодоветѣ на двѣ различни възпитания: едното лошо и леко, не даде освѣтъ сѣщества не мили не драги; другото добро и строго, даде на отечеството, полезни хора и почетни жени.

Двѣ кѣщовници.

I.

Флоренция, *Vila-Rinaldini 10 Мартъ 1891 год.*

Скъпа приятелко,

Молихъ ти се, прости ме дѣто не отговорихъ на минѣлогодишното ти писмо, съ което ми лѣвяваше, че се женишь. Толкова занятия и толкова работи, едни отъ други по-малко интересни, ме задържахъ за да не земъ поне перото въ ръка и да удовлетвори желанието на чай-добрата си приятелка. Послѣ, дѣ туряшь продължителната болѣстъ на прѣлюбезния ми съпругъ, Георги; не е болѣстъ, упалихъ ни Господъ, която да му застрашава живота; думата ми е за единъ хронически ревматизмъ, който прави невъзможно излизаніето му отъ кѣщи, както на него, така и на мене, която, драга Софино, другъ пътъ бѣхъ като една неуморима сърна, млада и весела. И защо не бихъ била и защо не съмъ и сега. Не, сега не мога, защото трѣбѣва да се грижѣ за Георги, който ме любии толкова много и който би умрѣлъ безъ мене. Колко пъти ми идва на ума за смъртта и ѣмъ викамъ да ми скѣси днитѣ. а нѣй повече ношитѣ, тѣзи дълги зимай нощи, когато отъ смръкване до изгрѣванието на слѣнцето трѣбѣва да стоиш и да промѣнямъ постоянно катаплазмитѣ на Георги, защото той казва, че никой другъ, освѣнъ мене не разбира така добръ тази работа.

Ето, драга Софино, какво се избира отъ всичкото учение въ пансиона, отъ всичкото плано, отъ всичкия танцъ и отъ всичкото бърбораніе на езици. По-добръ да се е вписало въ программитѣ на учи-

лицето прѣдаването на единъ урокъ за катаплазми, за вентузи и за шевици, какъ не е ли така?

Чудно! Георги ме люби. така казва той, и азъ го вѣрвамъ и защо да не го вѣрвамъ? Нима не му ли примѣнявамъ доста добръ катаплазмътъ, не стои ли колкото е голѣмъ денѣтъ и дълга нощта, за да го наглеждамъ и да се грижа за него? Но попиталъ ли е той мене, харесватъ ли ми се тѣзи работи, харесва ли ми се този животъ, причиненъ отъ него, животъ съ хиляди удоволствия, търсенъ въ моята осемнадесетъ и половина годишна възраст? Попиталъ ли се е той?

Какво нѣщо сме и ний момичетата! Припомнимъ си съ какви илюзии излѣзохме отъ пансиона; не сънувахме друго освѣнъ красиви лица съ голѣми и дълбоки очи съ руменоблѣдо лице, знаешъ, сѣщо както се срѣща въ Италианскитѣ романи и колко и още колко други. И какво скрито желание хранихъ да се оженимъ? Всичко се съсрѣдоточаваше въ тази идея. Прѣвѣсходността на щастieto не виждахъ въ нищо друго, освѣнъ въ думата на задоволяването. До като въ единъ даденъ день — безъ да знаиъ, какво става въ мене — ме вика и отъ далезо почва да ми говори за едно-друго и стига до важността на задовляването, като чѣ азъ не му разбирахъ важността и като че трѣбваше и азъ да почна да разсѣждавамъ за това — и азъ не спѣхъ цѣли нощи, като мислѣхъ за това — най-повече, че слѣдъ нѣколко дня ще пристигне единъ господинъ, съ когото трѣбва да свържъ познание. Драга Софийо, да би знаела, колко щастлива бѣхъ въ тѣзи моменти! . . . Като че бѣхъ по-горда отъ колкото всѣкога; дѣто ще каже ще бѣдѣ и азъ като хората, ще се веселимъ, о . . . ще видѣмъ пансионерскитѣ си сънища осмѣществени, ще . . . и колко, и колко и колко . . . най-послѣ този щастливъ день се приближава и днешний мой Георги ми се прѣдстави съ исцощено лице — не знаихъ че го болѣлъ кракътъ. Говори малко съ тате и по-малко съ мене; слѣдъ като заминалъ той, тате ме попита обичамъ ли го; азъ, безъ да му мислиъ много, казвамъ да и това проклѣто да ме докара въ днешното състояние да турямъ катаплазми и вентузи на единъ чловѣкъ, тридесетъ години по-голѣмъ отъ мене, когото не съмъ виждала никога, съ когото едвамъ бѣхъ смѣнила четири думи и половина. Е, ами че като бързатъ момитѣ, какво ще имъ правимъ! Незнамъ, понѣкога ме обхваща едно желание, не знаиъ слѣдъ кого и слѣдъ какво . . . като че бихъ желала да бѣдѣ още веднажъ мома . . . не, не бихъ желала да бѣдѣ мома, защото се боиъ да не попадна въ сѣшитѣ грѣшки; бихъ желала да бѣдѣ . . . какво да бѣдѣ? кажи ми ти; бихъ желала да бѣдѣ каквото и да е, но само да не съмъ това щото съмъ днесъ. Не казвамъ: Георги е единъ мажъ както прилича, твърдѣ любезенъ, остави на расположението ми всичкото си богатство; удовлетворява ми всичкитѣ прищевки; но . . . има едно на помежду, че не е само едно; ако иска да му

бѣдѣ признателна, да, не се отказвамъ; но — пакъ едно но — да водиъ такъвъ животъ за всѣкога, jamais! по-добръ смъртъ. Отговори ми ти, драга Софийо, отъ всичко това, що ти писахъ, какво мислишъ ти, дали ме люби Георги? Да ти кажѣ правичката, азъ не вѣрвамъ това да бѣде любовъ. Любовта едва сега имъ разбирамъ, какъ трѣбва да бѣде, тя е една много оплѣтена работа, не отива така на двѣ на три, много нѣща се изискватъ когато любишъ . . . но да имъ оставимъ заплѣтена, както е и мойтъ животъ. Сега отивамъ да изиграиъ една партия шахъ съ Георги — знаешъ ли Софийо, че научихъ да играиъ и шахъ — една наука, която пакъ би трѣбовало да се впише въ программата на училището; казвамъ да играиъ шахъ, защото бѣдний Георги нѣма друго развлѣчение, ако това може да се нарѣче развлѣчение. Той ме бие всѣкой день — дойде думата за бой, да пази Господъ отъ обикновенъ бой — при всичко че ми дава една кула напредъ; подъ никакъвъ начинъ не може да влѣзе въ главата ми тази наука, по скоро навикнахъ съ катаплазмътъ. Слѣдъ шаха ще се расхождамъ сама, защото докторътъ му забрани излизанieto надвечеръ отъ къщи. Хората ме поздравляватъ, младежитъ — а най-повече единъ съ една рѣдна красота — забикали ме и душата си дава на мене. Ако би била ти при мене, Софийо, много съвѣти би имала да ми дадешъ, а най-паче за младежа, който ми и писа даже. Но горко ми, азъ жена омѣжена да говориъ още за такива работи! Какъ черото повѣска ти зима прѣдята! . . .

Приключвамъ писмото си: вика ме вече Георги; молиъ те, прости ме дѣто не ти писахъ повече, ти, обаче, молиъ ти се, не ми отплащай съ същата монета и ми отговори веднага и много, защото писмото ти ще бѣде едно утѣшение и едно развлѣчение същеврѣменно заради мене.

Съ поздравление

(Слѣдва.)

твоа Мария.

Славянски жени.

Битката при Гачко

Отъ М. Л. де Захеръ-Мазохъ.

(Отъ французски.)

(Продължение отъ брой 9.)

— Не тжжн, животе мой, каза князѣтъ, тринаесетитѣ на странитѣ ти може да повѣхнатъ.

Азъ очудено гледахъ Караджича.

— Можала ли би ти да обичашъ единъ слуга, единъ робъ? продължи той. Не, Милицо, ти можешъ да обичашъ само единъ мажъ свободенъ като орелтъ въ небесата. Трѣбва ли ний да се покоримъ на султана? . . . Наистина че търпението е дроня; но енергията, силата да дѣйствуващъ е сабя, а пѣкъ

ний отъ опасността се не плашимъ: храбростта ѝ надвива, а само страхътъ ѝ е робъ.

Разговорътъ ни биде прѣкъснатъ. Дойдохъ хора да приематъ заповѣди отъ князя, защото всѣка минута чакахме сигнала за походъ.

— Ти обичашъ мѣжа си, рѣкохъ азъ на Милица, когато останѣхме сами, и добръ правишъ.

— Господарю, ми отговори тя, той е човѣкъ отъ камѣкъ; но камѣкъ, които пуца искри и въ когото има злато!

Въ това врѣме видѣхме, че голѣми огнече се запалихъ надалечъ, а сетѣ и по-наблизо до насъ.

— Видишъ ли огневетъ въ горитѣ? рече Караджичъ, като дойде при насъ и си сне калпака, то е знакъ да дигаме оръжие. Утрѣ трѣгнаваме на бой. Нека Богъ закрила отечеството ни!

На другия день на равнина, когато още хладната и блѣда зора се показваше на върховетъ на горитѣ, ний трѣгнахме.

Караджичъ бѣше въ парадна примѣна, той носѣше на поеса си ханджаръ и два пицова инкрустирани съ злато, пушка приплѣсната на гърда и дълга чубучка въ рѣка. Милица съ дигнати поли, съ къса салтамарка, подшити съ лисици на рѣкавитѣ и шията, вървѣше слѣдъ него, натоварена, като добитѣкъ, съ втора пушка, муниции и храна.

Дѣцата трѣбваше да останѣтъ въ къщи, но едва ний се отдалечихме нѣколко стотини раскрача и малката Яна ни настигна тичешкомъ. Тя не плачеше, но конвулсивно увисна на майчината си рѣка и трѣгна съ насъ противъ волята на всички ни. Даже Караджичъ ѝ остави на-мира. Синъ му и на слѣдникътъ му бѣ въ безопасностъ; и това му стигаше.

Ний нахлухмѣ въ Херцеговина, отдѣто слѣдъ редъ сражения и стички, принудихме турцитѣ да се оттеглятъ, а ний се приближавахме къмъ Мостаръ.

Но Мухтаръ-паша неочаквано се обърва къмъ насъ съ всичката си армия. Ний бидохме много смаяни, когато ни заповѣдахъ да се оттеглимъ назадъ, защото, говорѣхъ, ний имаме само нѣколко горски топа, а турцитѣ имахъ много. Други говорѣхъ, че би било много рискувано да дадѣтъ сражение на регулярни, многочислени войски и които съвършено сѣ свободни въ дѣйствиата си. Ний прочее се оттеглихме въ добръ порядъкъ, ако и почти непрѣкъснато да се сражавахме и турцитѣ да ни прѣслѣдсахъ. Сборо се приближихме къмъ Чернитѣ Гори, които гаче съ жалостъ ни привѣтствувахъ.

— Мислѣхъ, че черногорцитѣ нѣма да бѣдѣтъ доволни, ако сѣ принудени всичко врѣме да обръщатъ гърда си на неприятеля, си позволихъ да забѣлѣжъ на господаря. Нима ний все ще продължаваме да се оттеглимѣ? Не се ли боите, че армията ще се деморализира?

— Е, е, не се толкова плашете, ми отговори малко съ подигравка князътъ. Потърпѣте още малко и ще бѣдете доволни.

И дѣйствително, когато пристигнахме въ долината Гачко, князътъ заповѣда да се спремъ и да че приготвимъ да посрѣщнемъ турцитѣ. Като се слѣзчехъ лѣчи минѣхъ прѣзъ тия всички загорѣли лица; когато чухъ тая заповѣдъ, тѣ мълчаливо, но съ голѣма радостъ, гледахъ се единъ други.

По-голѣмата частъ отъ нашата армия бѣше распрѣсната по височинитѣ. Азъ все още мислѣхъ, че принцътъ ще се ограничи само съ една малка стичка, и сетѣ ще се затвори въ скалистата си крѣпостъ.

Турцитѣ ни атакувахъ съ голѣма енергия. Чувствоваше се, че тѣ съзнаватъ прѣвѣсходството на численността си и на артиллерията си. Въ крѣсѣцитѣ имъ Аллахъ! аллахъ! имаше една побѣдна нотка. Топовѣтъ хвърлѣхъ молнии по всички страни, и злокобно рѣмжѣхъ противъ нашитѣ чети, скрити въ горитѣ, които отъ своя страна поддържахъ непрѣкъснато и силенъ огънь. Мажетѣ гърмѣхъ, а женитѣ имъ пѣлѣхъ пушкитѣ. Между това, ниско въ долината, ний виждахме, че нашитѣ захващатъ да отслабнуватъ.

— Тамъ долу работата злѣ върви, каза Караджичъ, до когото се бѣхъ привелъ да стрѣлямъ. Азъ се исправихъ да видѣхъ по-добръ; въ сѣщата минута единъ куршумъ провиза рамото ми. Една стара жена ми избърса кръвта и привърза раната. Азъ сѣднѣхъ на единъ камѣкъ и си сложихъ пушката на колѣнитѣ. Всички ранени оставахъ на мѣстата си, и азъ направихъ сѣщото.

На два раскрача отъ мене Милица колѣничила пѣлѣше пушката на мѣжа си, а малката Яна подскачаше като котенце, ходѣше да донася вода отъ ближния изворъ за сражающитѣ се и тичаше слѣдъ куршумитѣ, които подскачахъ на около ни.

Неочаквано крѣсѣцитѣ Аллахъ се зачухъ отъ странигъ ни. Караджичъ бързо се исправи. Турскитѣ стрѣлци се катерѣхъ по стрѣмнината. На часа една частъ отъ нашитѣ хора се спуснахъ срѣщо тѣхъ за да ги строполѣтъ на долу. Въ сѣщото врѣме Караджичъ се повали на земята като трупъ.

— Раненъ съмъ, каза той спокойно; Милица се бѣ хвърлила врѣхъ него и плачеше съ горещи сълзи.

— О гордий ми соколе! викаше тя, проклѣтий турски куршумъ те порази, но, молихъ ти се, не умирай, или и азъ ще умрѣ съ тебе!

— Не плачи, ѣ отговори князътъ, сладко ми глѣзбице, не мога да те гледамъ да плачешъ!

Куршумътъ, който го бѣ ударилъ, се бѣ забилъ въ крака му. Повикахъ единъ хирургъ, който извади куршума и привърза раната. Но не можахъ да убѣдѣтъ Караджича да не земе вече участие въ сражението. Съ помощта на жена си той се повлече, избра си по-сгодна позиция и захванъ да гърми срѣщо турцитѣ съ по-голѣмо ожесточение отъ напрѣжъ. Послѣднитѣ бързо напрѣдвахъ. Виковѣтъ имъ ставахъ все по-крѣсливи, кол-

жото по се приближаваха. Много малко защитници оставаха около насъ. Въ тоя пунктъ, дѣто бѣхме ний, оставаха почти само Караджичъ и Милица, които продължаваха да се държатъ противъ неприятеля. Побѣднитѣ викове на мусулманитѣ можяха да плашатъ вече само прѣкрасната жена, която като че бѣ прѣдзначена да имъ стане плячка.

Между това Милица не бѣ създадена да служи за украшение на нѣкой харемъ. Тя не бѣше жена да може да мечтае, истѣгнати на копринени възглавници и обвита въ меки кожи.

Тогавъ тя се прострѣ на очи на земята, повлѣче се до върха на хълма, задъ когото бѣхме, показа си прѣдпазливо главата, хладнокрѣвно огледа наоколо числото и положението на неприятеля, който се готвѣше да земе съ пристѣпъ прѣградата, която ни дѣляше отъ него и се оттегли, дѣто ний продължавахме да гърмимъ. Тя потърси наоколо си, хванѣ единъ голѣмъ камѣкъ, трѣкаля го до края на хълма и го блѣсна изъ стрѣвината безъ да се грижи ни най-малко, че куршумитѣ пищѣтъ около ѝ.

По тоя начинъ Милица пѣргава, съ стиснати зѣби, съ мраченъ погледъ, потрѣкули втори, трети, четвърти камѣкъ; и тя продължаваше и продължаваше; казалъ би човѣкъ, че тии огромни камѣнци не тѣжатъ нищо на ръцѣтъ ѝ. И всѣки камѣкъ, който тя пушаше, скачаше отъ рѣтлинка на рѣтлинка, падаше като молния върху неприятелитѣ, смазваше ги, увличаше ги надолу въ безднитѣ съ себе си и произвеждаше трѣскъ като грѣмотеницата.

Малката Яна по подражаніе на майка си, тѣй сѣщо носѣше колкото може по-голѣми камѣчета.

Притекоха се още двѣ други жени, вѣоръжени съ пушки; и слѣдъ като пуснаха по нѣколко куршума, захваняха тѣй сѣщо да трѣкалятъ късови канари, като се надваряха една друга. Турцитѣ се спрѣха и захваняха да се стѣписватъ.

Милица се спрѣ малко да си почине. Тя, съ ръцѣ подпрѣни на бедрата, наблюдаваше ужасното дѣйствие на строполенитѣ камѣнци; когато внезапно се показва една глава съ фесъ на лѣво задъ скалата. Единъ турски стрѣлецъ бѣше се наелъ самъ да заобиколи позицията ни. Додѣто тоя послѣдний храбро минаваше прѣзъ прѣградата, Милица отстѣпи нѣколко крачки, дръпна отъ поеса на мажа си пищовитѣ и уби почти прѣдъ краката си тоя дѣръзѣкъ турчинъ, който не успѣ даже да си обърне пушката срѣщо неѣ. Тя се наведе надъ него и прѣгледа нѣма ли нѣщо скѣпоцѣнно за неѣ, но не намѣри нищо. Тогавъ го истласка съ прѣзрение съ кракъ до края на хълма, и нещастний, още дишущъ, потрѣкули се на долу по каменивата стрѣвина.

Веднага се чу отъ наша страна сигналътъ за трѣгване напрѣдъ. Всичката черногорска армия споредъ тоя сигналъ се смѣна отъ височинитѣ, като прѣсви сѣгъ, надолу къмъ долината. Бурни

человѣчески порон наводнявахъ платата, ручехъ изъ всички пѣтечки и отиваха да увеличатъ тамъ долу навалищата, които все растѣше и застрашаваше да истрѣби турската армия. Казалъ би човѣкъ, че сѣ стада вълци, които нападатъ нѣкоя колосална жертва, уловена въ примки. Черногорцитѣ скачаха отъ скала на скала, прѣскачаха като тигрове прѣзъ распукиятинитѣ съ пищовѣ въ всѣка ръка и съ ханджаръ въ устата; дивни крѣсѣци пълнѣха въздуха.

И ето ги всички долу и нападатъ съ бѣснотия смаянитѣ турци. Пушкитѣ, пищовитѣ свѣткатъ, щакатъ, ханджаритѣ се дигатъ и слагатъ беспрѣстанно, и цѣпѣтъ въздуха като нажежени пламъци.

(Слѣдва.)

Смѣхорийки.

Г-нъ Н** горецо желае да се ожени, та се отправя къмъ богатата Г-жа Е. Л**:

— Госпожо, смѣкъ да поискамъ отъ Вазы ржката на дѣщеря Ви . . .

— Но Вий, господине, отдѣ познавате дѣщеря ми?

— Мома, която дава зестра 100 хиляди лева не е нуждно да ѣ познавамъ.

— Моля Ви, любезний ми съпрже, идѣте. та покупѣте отъ Манифактурницата нужднитѣ ми дантели.

— Какво говоришъ, жено! не виждате ли длѣто вали дѣждъ?

— Но вий често ми повтаряте, че за хатѣра ми се рѣшавашъ да паднегъ и въ самия огнь! . .

— Да, въ огня, да! но не въ калѣта!

Въ единъ влакъ слѣди единъ мѣжъ, а срѣщо него една госпожица.

— Госпожице, пита господинѣтъ, имате ли родители?

— Не, за зла честь; тии сѣ умрѣли.

— Покойний ви баца пушелъ ли е тютюнъ?

— Да, господине, мною е пушелъ той.

— Госпожице, имате ли братия?

— Да, господине, имамъ си и двама братия.

— А тии пушѣтъ ли тютюнъ?

— Да, а именно по-старий.

— Радвамъ се; вий сте прочее навикнѣли тютюна, та и азъ сега мога свободно да запущѣ цигара си.

Малкъ конкурсъ.

Отговори по въпроса № 1: „Когато съпржеската обичъ не е взаимна, прѣдпочитайшъ да си лицето, което обича ли или което се обича?“

Уви! безъ взаимна обичъ нѣма щастіе! не знаежъ кое да прѣдпочетѣ. Въпросъ деликатенъ. Обаче влѣсто

да съм вибеница на злощастия, по-добър да съм сама страдащата, защото поне съвестта ми ще бъде чиста, че не причинявамъ злощастие. А и достойнството на всеки човекъ се състои не съ това да обича тогояз, който го обича, но да обича и тогояз, който го мрази даже. Това изисква и християнската религия. Така щото въ дадения случай предпочитамъ да обичамъ нежелани да се обичамъ.

Минерва.

Навърно ще пожелае да бѣдъ лицето, което обича, защото това се изисква отъ естеството на жената.

Теменуга.

Можетъ мислѣтъ, че могатъ още да претендиратъ за прѣвзходство и пзвенство надъ женитѣ; ако има обаче нѣщо, въ което могатъ не само не ще могатъ да надминаватъ женитѣ, но не ще бѣдѣтъ никога въ състояние да се приравнятъ даже съ тяхъ, то е обичта. За това желала бихъ да бѣдъ обичащето ако и необичано лице, защото това достойнство на женитѣ, е синонимно съ неговото име и е отражение на вѣтриния имъ миръ.

Горска царица.

Да обичамъ, защото това значи да се обичамъ.

Мирлюбива.

Когато свръхжеската обич не е взаимна, предпочитамъ да съмъ лицето, което обича.

Елка.

Въпросъ № 2. „Жената има ли право да разпечата писмата на мъжа си, както могатъ ония на жена си?“

(Настоящия въпросъ се помѣства по молба на една отъ абонаткитѣ ни за разискване.)

Книги и списания,

получени въ Дирекцията ни.

Свѣтълина, мѣсечно иллюстрирано списание. Год. V, кн. IV, Априлъ 1895 г.

Основно училище, мѣсечно педагогическо списание. Год. III, брой XIV, Априлий 1895. Ломъ.

Християнскій свѣтъ, мѣсечно научно-религиозно списание. Год. IV, брой 5, Май 1895. Руссе.

Пожарникаръ, мѣсечно иллюстрирано списание. Год. I, кн. 4 и 5. Мартъ и Априлъ 1895. София.

Медицински сборникъ, списание на българскитѣ лѣкари. Год. I, брой 2, Май 1895 год. София.

Семейно омище, иллюстрирано домашно списание. Год. I, брой 4 Априлъ 1895. Варна.

Юридически прѣгледъ, излиза дваждъ въ мѣсеца въ Пловдивъ. Год. III, кн. IX: 1-й Май 1895 год.

Практическо птицевъдство, мѣсечно иллюстрирано списание. Год. II, бр. II и III.

Звѣздица, мѣсечно иллюстрирано списание. Год. IV, кн. V, Май 1895 год.

Црковенъ вѣстникъ. Год. I, брой 4 и 5, Априлий и Май 1895. Пловдивъ.

Воздържатель, мѣсечно списание на българскій въздържателенъ съюзъ. Год. I. бр. 5. Май 1895. София.

Нова Свѣтълина и Здравословие, всѣкъмѣсечно списание. Год. V, Год. III, кн. I, Априлъ 1895. Сливенъ.

Орало, 1 май 1895. София.

Домашенъ приятель. Год. VII, бр. 5, май 1895. София.

Българска сбирка. Год. II, кн. V. 1 май 1895 Пловдивъ.

Библиотека. Год. II, кн. VI, 12-ий априлъ 1895 год. Пловдивъ.

Иззоръ. Год. IV, бр. III. Руссе.

Нѣкой отъ върховнитѣ нужди на българскій народъ. Издава българ. свангелско дружество по случай на двадесетгодишната отъ основанието му (прѣйна на „домашенъ приятель“). Пловдивъ 1895.

За възпитанието на дѣцата въ семейството. Прѣведъ отъ русскъ К. Гоергиевъ. Цѣна 30 стот. Стара-Загора. 1895.

Морскитѣ бани и гр. Варна, приморска станция. Отъ Д-ръ А. Д. Пюсюклиевъ. Цѣна 30 ст. Варна 1895 год.

Прѣпоръчваме най-горещо на всѣкого тая книга, съдържаща най-полезни свѣдения за разнитѣ свойства на морската вода, за разнитѣ й дѣйствия и много скъпоцѣнни здравословни свѣсти за нуждающитѣ се отъ морски бани.

Извѣстие.

Тура се подъ печатъ книгата «Прѣ-красната Швейцария» (La belle Suisse). Ще излѣзе отъ около 15—20 коли съ цѣна 3—4 л. Желаящия да ѣж получава на коли, трѣбва да съобщи за това г-ну Савва Кжршовскому (адвокатъ) въ гр. Елена.

LE FOYER DOMESTIQUE

JOURNAL pour la FAMILLE

Publie chaque semaine des articles inédits sur tout ce qui intéresse le cercle de la famille: éducation, morale, hygiène, économie domestique. Il vient d'inaugurer un service timbrologique destiné à rendre d'excellents services aux amateurs. Il fait également une large place à des productions littéraires de nature à délasser en instruisant. Sa tendance et son esprit le recommandent tout spécialement aux mères de famille et à la jeunesse. Il peut être mis entre toutes les mains et chacune de ses années représente un cadeau d'étrennes aussi utile qu'attrayant, sous forme d'un beau volume de plus de 600 pages, relié dans un emboîtement spécial.

L'abonnement est de 6 fr. pour l'année et 3 fr pour 6 mois.

Demander à M M Attinger Frères, Neuchâtel,
des livraisons specimen gratuites